

ВИСНОВОК

рецензента

кандидата педагогічних наук, доцента Чинчевої Лариси Володимирівни
про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації

Ван Цзін

на тему «Формування фахової готовності магістрів-вокалістів до художньо-творчої
діяльності»,

поданої на здобуття ступеня вищої освіти доктора філософії
за спеціальністю 014 Середня освіта (Музичне мистецтво)

Дисертаційне дослідження присвячене проблемі формування фахової готовності магістрів-вокалістів до художньо-творчої діяльності є актуальним та своєчасним, дисертанткою, слушно зазначається на важливість фахової підготовки високо-ефективних та професійних виконавців, здатних до самостійного вибору індивідуальної траєкторії професійного шляху, у якості солістів-вокалістів камерно-концертного жанру, на важливість здійснення художньо-творчої діяльності майбутніми виконавцями, яке забезпечується спеціально-організованим навчальним процесом у циклі фахової підготовки магістрів-вокалістів на факультетах мистецтв українських університетів, зокрема, в процесі індивідуальної підготовки у майстер-класах українських педагогів-вокалістів.

Важливим дослідницьким акцентом дисертантки є увага до цілеспрямованого опрацювання художніх образів вокальних творів їх високохудожнє втілення у публічно-виконавській діяльності, отримання досвіду варіювання репертуарними колекціями, набуття практичних навиків проектування програм концертів, які сприяють сформованості фахової готовності магістрів-вокалістів до художньо-творчої діяльності.

Опрацювання дисертаційного дослідження Ван Цзін виявило обґрунтованість представлених наукових положень та достовірність отриманих результатів, висновків, методичних рекомендацій та дослідницьких методів, які відповідають зазначеним у дослідженні підходам, принципам, педагогічним умовам.

Цілісність дисертації підтримується логічним комплексом взаємопов'язаних наукових підходів, а саме: системно-цілісного, особистісно-орієнтованого та творчо-проективного підходів, розробленими Ван Цзін педагогічними принципами інтегративного взаємозв'язку фахових дисциплін; рефлексивності; організаційної мобільності; виконавської пластичності. Слушними є застосовані педагогічні умови формування фахової готовності магістрів-вокалістів до художньо-творчої діяльності: цілеспрямоване формування потреби в художньо-творчій діяльності (розвитку особистісних і професійних якостей) магістрів-вокалістів; оволодіння магістрами-вокалістами художньо-творчими вміннями у процесі навчально-виконавської діяльності; спрямування магістрів-вокалістів до планування художньо-творчих проектів, з перспективою їх практичного впровадження.

У дисертаційному дослідженні виявлено слушні авторські позиції щодо інтегративного зв'язку виконавських засобів, формування художньо-виконавського комплексу, генерування оригінальних ідей тематичних концертів, їх апробація та удосконалення, а також, оригінальне компонування репертуару у програми концертів, спрямовані на формування фахової готовності магістрів-вокалістів до художньої творчості.

Слід зауважити на актуальність обраної Ван Цзін теми дослідження, яка зумовлена високими вимогами до якості вищої мистецької освіти, до формування професійних якостей магістрів виконавських спеціальностей, підвищення їх конкурентної здатності, урахуванні очікувань соціуму, забезпеченні майбутніх солістів-вокалістів професійним репертуаром, його відповідності до індивідуальних можливостей виконавців та запитів публіки.

Сформульовані у дослідженні Ван Цзін суперечності в змісті вокального навчання магістрів-вокалістів зроблені на основі аналізу реального стану фахової підготовки магістрів-вокалістів факультетів мистецтв українських університетів та актуалізують значення сформованості фахової готовності магістрів-вокалістів до художньо-творчої діяльності, про що слушно було зазначено дисертанткою,

грунтовний аналіз проблеми дозволив представити їх у руслі практичного вирішення наступних проблем, як зорієнтованість магістрів-вокалістів до індивідуальних форм оригінального вияву у професійній діяльності, інтеграції індивідуальних творчих здобутків у практику професійної самореалізації, усвідомлення сучасних тенденцій та потреб соціуму у виконавцях яким притаманні риси неповторності, виконавської досконалості, художності та оригінальності, які на думку дослідниці, запускають потужні механізми пошуку внутрішніх ресурсів до втілення оригінальних форм творчості у процесі професійної самореалізації.

Підготовка магістрів-вокалістів на факультетах мистецтв повинна сприяти цілеспрямованому формуванню навичок художньо-інтерпретаційної роботи, удосконаленню виконавської моделі кожного окремого вокального твору з репертуару магістра-вокаліста які складаються у власні неповторні колекції та виступають базовою основою майбутніх сольних концертних програм, тематичних концертів, які на сьогодні високо-цінуються сучасним глядачем.

Виявлені суперечності особливо актуалізують значення сформованості фахової готовності магістрів-вокалістів до художньо-творчої діяльності, про що слушно було зазначено дисертанткою, адже це уможливить цілісне (комплексне) уявлення магістрів-вокалістів про закономірності, специфіку сольної-виконавської діяльності, важливі чинники та механізми її професійного здійснення, зокрема, вибору оригінальних форм виконавської творчості.

З огляду на викладене, вважаємо вибір Ван Цзін теми дисертаційного дослідження: «Формування фахової готовності магістрів-вокалістів до художньо-творчої діяльності» цілком виправданим, актуальним, своєчасним для вирішення сучасних проблем з удосконалення фахової підготовки магістрів-вокалістів на факультетах мистецтв, так і задля збагачення методики вищої мистецької освіти.

Наукова новизна одержаних результатів. Ван Цзін здійснено ґрунтовне цілісне дослідження методики формування фахової готовності магістрів-вокалістів до художньо-творчої діяльності, визначено сутність, зміст та обґрунтовано структуру, які

відповідають функціональному значенню формування досліджуваного феномена у співвідношенні до майбутньої професійної сольо-виконавської самореалізації. Представлено авторське трактування поняття «готовність до художньо-творчої діяльності магістрів-вокалістів», як складне *особистісно-професійне утворення, яке характеризується позитивною спрямованістю магістрів-вокалістів до популяризації класичного вокального мистецтва, готовності до художнього інтерпретування вокальних творів, високо-професійного виконання тематичних концертних програм європейської, української китайської вокальної класики*, підтримується всебічною мистецькою та музично-фаховою освіченістю, вокально-технічною, інтерпретаційно-виконавською майстерністю, накопиченим вокально-виконавським ресурсом, набутим художньо-виконавським комплексом, що в цілому сприятиме особистісно-професійним досягненням, фаховій художньо-творчій самореалізації, конкурентній спроможності; визначено компонентну структуру, критерії, показники; розроблено принципи та педагогічні умови дослідження, представлено методичну модель, впроваджено поетапну методику формування фахової готовності магістрів-вокалістів до художньо-творчої діяльності.

Структура формування означеного феномена вміщує мотиваційно-орієнтаційний, фахово-когнітивний, креативно-творчий компоненти, взаємопов'язані, комплексно застосовані у дослідженні, до них схарактеризовано три-рівневі вияви магістрів-вокалістів за якими відбувалось визначення сформованості фахової готовності магістрів-вокалістів до художньо-творчої діяльності на ключових етапах констатувального та формувального експерименту.

Обґрунтована дослідницею методика формування фахової готовності магістрів-вокалістів до художньо-творчої діяльності, охопила наукові підходи, принципи, та забезпечила її впровадження підтримане комплексом педагогічних умов: цілеспрямоване формування потреби в художньо-творчій діяльності (розвитку особистісних і професійних якостей) магістрів-вокалістів; оволодіння магістрами-вокалістами художньо-творчими вміннями у процесі навчально-виконавської

діяльності; спрямування магістрів-вокалістів до планування художньо-творчих проєктів, з перспективою їх практичного впровадження.

Розроблена Ван Цзін авторська методика формування досліджуваного феномена становить повний технологічний цикл. Зокрема, результати констатувального експерименту дали можливість дисертантці виявити недоліки фахової підготовки магістрів-вокалістів факультетів мистецтв недостатність уваги до художньо-інтерпретаційної роботи, komponування програм магістерських концертів з позиції тематичної спрямованості, художньої оригінальності, проєктивної пластичності у використанні здобутого репертуару для генерування оригінальних творчих ідей, набуття практичних навичок з пластично-інтерпретаційного супроводу, набуття практичного використання елементів конференсу у вокальній творчості, тощо. Виявлені причини зазначених недоліків, вдалось мінімізувати та вивести на новий якісний рівень завдяки впровадженій авторській методиці, спеціального методичного забезпечення індивідуальної роботи магістрів-вокалістів на заняттях з музично-теоретичних та виконавських дисциплін, «Вокалу» та ін.

Упровадження авторської методики відбувалося під час проведення формувального експерименту, який здійснювався у три етапи, на мотиваційно-потребовому, когнітивно-ціннісному та художньо-творчому етапах. На кожному з етапів формувального експерименту дисертанткою вдало були підібрані відповідні *форми і методи* у процесі впровадження методики зокрема: творчі завдання, комплексні тренінги, метод проєктивної пластичності, метод партнерської взаємодії викладача вокаліста та магістра, демонстраційно-образні, імпровізаційні методи, метод моделювання, метод колективного оцінювання репертуарних програм магістрів-вокалістів, метод ескізного показу довершених художніх моделей з програм магістрів-вокалістів для спільного обговорення досягнутих результатів художньо-творчої навчальної роботи, фітбек-метод, метод аналізу конкретної виконавської ситуації, обговорення кращих зразків вокальних творів з виконавських програм магістрів-вокалістів для художньо-творчого взаємо-обміну та взаємозбагачення, написання

планів-проектів перспективних художньо-творчих програм, використання відео- та аудіо- методів: спеціальних тренінгів та багато інших цікавих та оригінальних методів.

Статистична обробка результатів перевірки ефективності методики формування фахової готовності магістрів-вокалістів до художньо-творчої діяльності довела правомірність авторського бачення вирішення проблеми та використання вищезазначених методів як ефективних. Розроблена методика впроваджувалася в освітній процес музично-педагогічних закладів у викладанні фахових дисциплін, як спецкурс «Проектування тематичних програм сольних концертів» (за спеціалізацією «Вокал»), у підготовці магістрів-вокалістів першого та другого року навчання.

На основі отриманих та відображених в дослідженні результатів діагностики прикінцевого етапу формувального експерименту, дослідницею встановлено, що магістри-вокалісти експериментальної групи які навчались згідно авторської експериментальної методики, мали суттєву перевагу перед магістрами-вокалістами з контрольної групи, що підтвердило вірогідність авторського припущення щодо ефективності розробленої методики формування фахової готовності магістрів-вокалістів до художньо-творчої діяльності. Завдяки здійсненій статистичній обробці результатів експериментального дослідження, виявленій позитивній динаміці якісних змін рівнів сформованості фахової готовності магістрів-вокалістів до художньо-творчої діяльності в експериментальній групі, підтвердило доцільність впровадження розробленої авторської методики.

Теоретичне та практичне значення одержаних результатів. Згідно до поставленої мети дослідження, Ван Цзін вдалося виконати всі визначені завдання дослідження. Теоретичні висновки та позитивні результати експерименту можуть вплинути на оновлення змісту навчальних курсів з методики музичної освіти, сприяти оновленню робочих навчальних програм, методичних рекомендацій підготовки фахівців-виконавців рівня магістрів, з урахуванням їх національного менталітету, переваг у виборі виконавського репертуару, особливостей опрацювання європейського, українського, китайського вокального репертуару, практичного

перенесення власних виконавських здобутків фахової підготовки на факультетах мистецтв українських університетів у практику професійної сольної-виконавської діяльності.

Варто зазначити, що виклад змісту дисертації відповідає науковому стилю, та стандартам виконання дисертацій, характеризується логічною послідовністю висловлення наукової думки, авторською оригінальністю в аналізі та висновках. Дисертаційна робота логічно структурована, складається зі вступу, трьох розділів, висновків до розділів, загальних висновків, списку використаних джерел, додатків, які відповідають тематиці дослідження та охоплюють значний масив. Обсяг дисертації місткий та наповнений у відповідності до проведених етапів відповідного фіксування результатів у таблицях, діаграмах, допоміжного матеріалу у вигляді рисунків.

Основні теоретичні положення та результати дослідження повною мірою відображені у 8 наукових публікаціях, серед яких 3 – публікації у провідних фахових виданнях України, 1 – у міжнародному виданні, 4 – праці апробаційного характеру, що свідчить про повноту викладу основних положень та результатів дисертаційного дослідження.

Дисертація **Ван Цін** на тему: «Формування фахової готовності магістрів-вокалістів до художньо-творчої діяльності» є цілісним завершеним самостійним дослідженням, яке за своїм науково-теоретичним рівнем, новизною у постановці та вирішенні досліджуваної проблеми, аргументованістю теоретичних положень, висновків та практичним значенням відповідає вимогам Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 і може бути подане до захисту в разовій спеціалізованій вченій раді за спеціальністю 014 Середня освіта (Музичне мистецтво).

Рецензент:
кандидат педагогічних наук, доцент

Лариса ЧИНЧЕВА

